

Til lovforslag nr. L 239. Betænkning afgivet af Det Energpoltiske Udvalg den 22. maj 1996

Betænkning

over

Forslag til lov om ændring af lov om elforsyning

(Adgang til elforsyningsnettet m.v.)

Udvalget har behandlet lovforslaget i nogle møder og har herunder stillet spørgsmål til miljø- og energiministeren, som denne har besvaret skriftligt.

Nogle af udvalgets spørgsmål er tillige med miljø- og energiministerens besvarelse heraf optrykt som bilag til betænkningen.

Endvidere har udvalget modtaget skriftlige og mundtlige henvendelser fra Danske Elværkers Forening og Dansk Kraftmægling A/S.

Der er af miljø- og energiministeren og et mindretal stillet ændringsforslag, hvorom henvises til de ledsagende bemærkninger.

Herefter indstiller et *flertal* (Socialdemokratiets, Socialistisk Folkepartis, Det Radikale Venstres og Centrum-Demokraternes medlemmer af udvalget) lovforslaget til *vedtagelse* med de af miljø- og energiministeren stillede ændringsforslag.

Et *mindretal* (Venstres, Det Konservative Folkepartis og Fremskridtspartiets medlemmer af udvalget) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med de af miljø- og energiministeren og det af mindretallet stillede ændringsforslag.

Såfremt det af mindretallet stillede ændringsforslag mod forventning ikke bliver vedtaget, agter mindretallet trods denne manglende imødekommelse at stemme for lovforslaget med den naturlige stemmeforklaring, at der trods det meget lille skridt er tale om det første skridt i retning af en åbning og liberalisering af den danske elproduktion, eltransmission og el-distribution.

Mindretallet forventer at få væsentlig indflydelse på reglerne for public service obligations (offentlige fællesopgaver), ligesom mindretallet forventer betydelig indflydelse på yderligere liberaliseringstiltag.

Ændringsforslag

Til § 1

Af miljø- og energiministeren, tiltrådt af udvalget:

1) Efter nr. 1 indsættes som nyt nummer:

»01. § 2 affattes således:

»§ 2. Miljø- og energiministeren holder et af Folketinget nedsat udvalg orienteret om alle væsentlige forhold vedrørende landets elforsyning.«

Af et mindretal (V, KF og FP):

2) Det under nr. 7 foreslåede § 9 d, stk. 2, affattes således:

»Stk. 2. Forbrugere med et årligt elforbrug pr. forbrugssted på mindst 40 GWh eller en flerhed af forbrugere i koncernforhold eller koncernlignende forhold med et årligt elforbrug på mindst 40 GWh kan indgå tilsvarende aftaler som nævnt i stk. 1.«

Af miljø- og energiministeren, tiltrådt af udvalget:

3) I det under nr. 7 foreslåede § 9 d, stk. 7, 1. pkt., ændres »Folketingets Energipolitiske Udvalg« til: »det i § 2 nævnte udvalg«.

Bemærkninger

Til nr. 1 og 3

De arbejdsområder, som efter Folketingets forretningsorden § 7 påhviler Folketingets stående udvalg, er retningsgivende og ikke bindende for Tinget. En henvisning i en lov til et specifikt folketingsudvalg kan på den baggrund give anledning til principielle betænkeligheder.

Ved ændringsforslaget ændres henvisninger til Folketingets Energipolitiske Udvalg både i den gældende elforsyningslov og i lovforslaget.

Til nr. 2

Lovforslaget giver kun adgang til, at forbrugere med et årligt elforbrug pr. forbrugssted på mindst 100 GWh kan købe elektricitet på det frie marked. Denne afgrænsning harmonerer dårligt med sigtet i lovforslaget om at liberalisere indkøb af elektricitet for danske industrivirksomheder, idet virksomhederne kan være

organiseret med afdelinger, datterselskaber eller lignende flere steder i landet og derfor aftage elektricitet på flere forbrugssteder.

Det er ikke afgørende, om virksomhederne er organiseret som aktie- eller anpartsselskab og dermed omfattet af koncerndefinitionen i aktieselskabslovens § 2, når blot virksomhederne har en indbyrdes samhörighed, som svarer til et koncernforhold.

Med ændringsforslaget sikres det, at virksomheder og koncerner, uanset organisationsform, opnår ret til at købe elektricitet på det frie marked, blot det samlede årlige elforbrug udgør mindst 100 GWh.

Grænsen i lovforslaget på 100 GWh for forbrugere betyder, at kun 4,3 pct. eller 7 industrivirksomheder bliver omfattet af loven. Intentionerne i de kompromisforslag, det italienske formandskab og Kommissionen arbejder med, består i, at 25 pct. af elforbruget liberaliseres.

Med ændringsforslaget ønsker forslagsstillerne at sænke grænsen til 40 GWh, således at 8,7 pct. af virksomhederne, dvs. p.t. 28, får mulighed for at købe elektricitet direkte hos danske elproduktionsvirksomheder eller udenlandske leverandører.

Forslagsstillerne forventer, at denne ændring yderligere vil fremme liberaliseringen.

Martin Glerup (S) nfm. Henning Gjellerod (S) Erik Mortensen (S) Helge Mortensen (S)

Inger Bierbaum (S) Anni Svanholt (SF) Kristen Touborg (SF)

Elsebeth Gerner Nielsen (RV) Peter Duetoft (CD) Peter Hansen-Nord (V)

Knud Enggaard (V) Erik Jacobsen (V) Jens Vibjerg (V) Eva Møller (KF)

Pernille Sams (KF) Niels J. Langkilde (KF) Kim Behnke (FP) fmd.

Enhedslisten og Dansk Folkeparti havde ikke medlemmer i udvalget.

Nogle af udvalgets spørgsmål til miljø- og energiministeren og dennes besvarelse heraf

Spørgsmål 3:

»Kan ministeren nævne eksempler på miljøomkostninger og investeringer i vedvarende energi, som er acceptable at indarbejde i nettariffen og eksempler på misbrug heraf?«

Svar:

De forpligtelser til sikring af en miljøvenlig elproduktion, som påhviler elforsyningen, og som kan pålægges de indenlandske elforbrugere, er angivet i § 9 e, stk. 1, nr. 3.

For så vidt angår vedvarende energi, eksempelvis vindkraft, skal elselskaberne for det første aftage elektricitet fra anlæg, der anvender vedvarende energi, til en betaling, der følger af bestemmelserne om afregning i den gældende lovgivning.

Endvidere skal elselskaberne anlægge vedvarende energianlæg og aftage elektriciteten herfra.

Når elforsyningsvirksomhederne ved lov eller ved pålæg efter loven er forpligtet til at aftage den nævnte elektricitet, følger det af forslaget § 9 f, stk. 2, at elforbrugere her i landet skal aftage en forholdsvist andel af elektriciteten fra disse anlæg og give en betaling for denne elektricitet, som følger af den gældende lovgivning. Derved kan de nødvendige udgifter ved drift og anlæg af vindkraftværkerne pålægges alle indenlandske elforbrugere.

Det er således defineret i lovgivningen, hvilke miljøomkostninger vedrørende vedvarende energi der kan indregnes, og Elprisudvalget påser, at indregningen sker korrekt, jf. forslaget § 10 a. Jeg finder således ikke, at der skulle være mulighed for misbrug af bestemmelsen om indregning af miljøudgifterne omkring vedvarende energi.

Spørgsmål 13:

»Kan »hvile i sig selv«-princippet opretholdes uændret?«

Svar:

Prisbestemmelserne i elforsyningsloven vil fortsat gælde for de danske elforsyningsvirksomheder også efter gennemførelsen af dette lovforslag. Som anført i de almindelige bemærkninger til lovforslaget er der imidlertid en række forhold omkring elsektoren, som må ventes at skulle finde en afklaring inden for kortere tid. Herunder vil opretholdelsen af hvile i sig selv-princippet kunne vurderes i lyset af konkurrencesituationen.

Spørgsmål 73:

»Gælder § 9 d, stk. 3, om elproduktionsvirksomheders rettigheder også for sammenslutninger af decentrale elproduktionsvirksomheder, der tilsammen producerer mindst 100 GWh årligt?«

Svar:

Spørgsmålet må besvares benægtende. Formålet med grænseværdierne, som er parallelle for forbrugere, distributionsselskaber og produktionselskaber, er at sikre en gradvis indførelse af konkurrence af hensyn til elsektoren og forbrugerne.

Spørgsmål 80:

»Under hvilke forudsætninger er det sandsynligt, at et eldistributionsselskab vil købe el i udlandet? Hvor hurtigt og under hvilke betingelser kan et eldistributionsselskab frigøres fra sine forpligtelser i et elproduktionsselskab?«

Svar:

Et eldistributionsselskabs direkte køb af el i udlandet vil bero på en vurdering af, om priser og leveringssikkerhed ved en sådan købsaftale er tilfredsstillende. I og med at lovforslaget indfører netadgang for eldistributionsselskaber, vil de hidtidige bindinger til kun at købe el fra en bestemt produktionsvirksomhed i princippet ikke længere kunne håndhæves. Som

nævnt i bemærkningerne til lovforslaget kan der dog af hensyn til elsektorens tilpasning til de nye forhold fastsættes en rimelig periode, inden en aftalt netadgang iværksættes.

Hvis et distributionselskab vælger at udtræde af samarbejdet med det elproduktionselskab, som det hidtil har købt elektricitet fra, skal der typisk ifølge vedtægterne ske en opgørelse af tilgodehavender mellem parterne. I forbindelse med opgørelsen vil det udtrædende selskab ifølge vedtægterne have ret til en forholdsvis andel af de nedskrevne værdier i produktionsanlægget.

Spørgsmål 81:

»Ministeren bedes redegøre for ejerforholdet for de eldistributionsselskaber og elproduktionsvirksomheder, som lovforslaget omfatter.«

Svar:

I Elkrafts område består distributionen af ét kommunalt selskab, Københavns Belysningsvæsen (KB), og af tre større selskaber, NESA A/S, SEAS A.m.b.a., NVE A.m.b.a., hvoraf NESA er langt det største. Herudover er der en række bykommuner med egne distributionselskaber.

KB ejer sit eget net (op til 132 kV) og egne produktionsanlæg. NESA, SEAS og NVE ejer dels deres egne net og dels i samarbejde produktionsanlæggene under Sjællandske Kraftværker (SK-energi).

Kraftværksselskaberne KB og SK-energi samarbejder gennem Elkraft, som ejer 400 kV-nettet.

I Elsams område er der i alt ca. 70 distributionselskaber, som enten er kommunalt eller forbrugerejede. Disse selskaber ejer normalt nettet op til 60 kV-niveau.

De ca. 70 elskaber er medejere af ét af de i alt 6 kraftværksselskaber, Fynsværket, Midtkraft, Nordjyllandsværket, Skærbækværket, Sønderjyllands Højspændingsværk og Vestkraft, som er interessentskaber, bortset fra Sønderjyllands Højspændingsværk, som er et andelsselskab. Disse ejer 60 kV og 150 kV-nettet.

Kraftværksselskaberne samarbejder gennem Elsam. Elsam ejes af kraftværksselskaberne med ejerandele fra 7 pct. til 22 pct. Elsam ejer 400 kV-nettet og en del af 150 kV-nettet.

Hertil kommer nogle uafhængige og ikke elværksejede decentrale producenter.

Spørgsmål 83:

»Hvor lang tid vil eldistributionsselskaberne være bundet økonomisk og organisatorisk af de eksisterende aftaler om ejerforhold m.m.?«

Svar:

De nuværende aftaler i vedtægterne for produktionselskaberne indeholder forskellige frister for udtræden. Fristerne er oftest af en varighed på mellem 2 og 7 år, men der forekommer også vedtægter, der ikke giver mulighed for individuel udtræden. I øvrigt kan jeg henviser til mit svar på spørgsmål 80.